

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 30. 1. 2014

**Informácia o činnosti hl. mesta SR Bratislavy
v rámci Združenia miest a obcí Slovenska a Únie miest Slovenska
v 2. polroku 2013**

Predkladateľ:

Milan Ftáčnik, v.r.
primátor

Zodpovedný:

Milan Ftáčnik, v.r.
primátor

Spracovateľ:

Eva Ryder, v.r.
Kancelária primátora

Materiál obsahuje:

1. Dôvodovú správu
2. Informáciu o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí Slovenska v 2. polroku 2013
3. Informáciu o činnosti hlavného mesta SR Bratislavy v rámci Únie miest Slovenska v 2. polroku 2013

január 2014

1. Dôvodová správa

V zmysle uznesenia Mestského zastupiteľstva č. 594/2013, časť B zo dňa 7. 2. 2013 sa predkladá Informácia o činnosti hlavného mesta Bratislava v rámci Združenia miest a obcí Slovenska 2 razy ročne, a to k termínu: 30. 6. a 31. 12. 2013. Vzhľadom na skutočnosť, že v závere roka 2013 vyvíjal ZMOS intenzívne aktivity, informácia sa predkladá na 1. zasadnutí MsZ v roku 2014.

Z dôvodu, že hlavné mesto SR Bratislava je aktívnym členom Únie miest Slovenska, je materiál doplnený aj o informáciu o činnosti v rámci tejto organizácie.

2. Informácia o činnosti hl. m. SR Bratislavy v rámci Združenia miest a obcí Slovenska 2. polroku 2013

Vstup hlavného mesta Bratislavy do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) schválilo MsZ uznesením č. 594/ 2013 dňa 7. februára 2013.

Členská základňa:

Stav členskej základne ZMOS v 2. polroku 2013 zostal nezmenený, to znamená, že v združení je 2.614 obcí a 128 miest z celkového počtu 2. 930 sídiel v SR. Uvedené predstavuje 94,5% zastúpenie. Členmi ZMOS sú všetky krajské mestá, ako aj 13 MČ Bratislavy: Čunovo, Devín, Jarovce, Lamač, Nové Mesto, Petržalka, Podunajské Biskupice, Rača, Rusovce, Staré Mesto, Vajnory, Vrakuňa, a Záhorská Bystrica.

ZMOS má 60 regionálnych združení miest a obcí, v rámci Bratislavy je to Regionálne združenie MČ hlavného mesta Bratislavy, ktorému predsedá starosta MČ Petržalka – p. Vladimír Bajan.

Primátor hl. Mesta Bratislavy je členom Rady ZMOS, čo je najvyšší výkonný orgán. Okrem neho má Bratislava v Rade ZMOS starostov 3 MČ, ktorí zastupujú Regionálne združenie MČ hlavného mesta BA.

Zasadnutia **Rady ZMOS** sa uskutočnili v nasledovných termínoch:

- 20. 8. 2013 v Bratislave (za účasti predsedu vlády SR p. Róberta Fica)
- 18. – 19. 9. 2013 v Košiciach
- 11. 10. 2013 v Žiline (mimoriadne rozšírené rokovanie k otázkam financovania samosprávy)
- 11. – 12. 11. 2013 na Štrbskom Plese

Všetkých zasadnutí Rady ZMOS sa aktívne zúčastnil primátor M. Ftáčnik.

V uvedenom období sa ZMOS zameral na nasledovné priority:

Konsolidácia verejných financií, príprava rozpočtu obcí na roky 2014 – 2016, novela zákona o rozpočtových pravidlách

Medzi najviac diskutované témy v rámci samosprávy jednoznačne patrila konsolidácia financií miest a obcí v roku 2013. V zmysle spoločného záväzku z memoranda o spolupráci vykonalo MF SR monitoring plnenia memoranda zo strany obcí ku dňu 30. 6. 2013 a konštatovalo zhoršenie o 136,0 mil. Eur oproti podpísanému memorandu. K tejto téme vystúpil v auguste na zasadnutí Rady ZMOS aj predseda vlády SR R. Fico, ktorý vysvetľoval dôležitosť cieľa vlády SR, aby deficit verejných financií v roku 2013 skončil pod hranicou 3% HDP a obrátil sa na mestá a obce, aby dodržali svoju časť záväzku podpísanú v memorande. Medzi obcami, ktoré neplnili podpísané memorandum, bola aj Bratislava. ZMOS odmietol zámer vlády o selektívnom postihu nekonsolidujúcich obcí, ako aj medializované interpretácie vlády o nedostatočnom konsolidačnom úsilí miest. ZMOS sa pritom opieral o údaje MF SR, podľa ktorých skutočné výsledky hospodárenia miest a obcí (teda nie porovnanie rozpočtov s memorandom) za 1. polrok 2013 vykázali prebytok 228 mil. eur.

Otázke financovania samosprávy sa venovalo mimoriadne a rozšírené rokovanie Rady ZMOS v Žiline, ktoré odmietlo návrh rozpočtu miest a obcí pre roky 2014 – 16 (nereálne nastavené príjmy z predaja majetku, neriešené rozpočtové prebytky z minulých rokov, neriešené 5% zvýšenie miezd učiteľov a iné) a konštatovalo, že úloha vládneho auditu porovnať rozsah výkonu kompetencií a ich finančné krytie zo strany štátneho rozpočtu zostala nesplnená. Rada

ZMOS požiadala vládu, aby vrátila podiel miest a obcí na výnose daní z príjmov fyzických osôb (DPFO) na úroveň 70,3% ako to bolo pred zmenou za vlády premiérky I. Radičovej. Inak bolo rozhodnuté o konaní mimoriadneho snemu ZMOS. Na základe týchto skutočností vláda SR dňa 23. októbra 2013 prerokovala osobitný materiál týkajúci sa miestnej a územnej samosprávy a rozhodla, že v roku 2014 sa mestám a obciam zvýši príjem z DPFO na 67% s výhľadom navrátenia na pôvodnú hodnotu 70,3%. Zmiernila taktiež tvrdosť niektorých ustanovení novely zákona o rozpočtových pravidlách pre obce a zaviazala sa zabezpečiť dofinancovanie známych oprávnených výdavkov miest a obcí vo všetkých operačných programoch do konca roka 2013. Splnená bola aj požiadavka ZMOS o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov podľa počtu obyvateľov obce v pôvodnom znení z roku 2004, čo znamená pre Bratislavu, že od roku 2014 bude mať podiel na DPFO pridelovaný podľa nižšieho počtu obyvateľov, ktorý je výsledkom sčítania ľudu z roku 2011. S vládou SR ZMOS dohodol aj to, že sa bude hodnotiť skutočné plnenie rozpočtov samospráv s tým, že mestá, ktoré nekonsolidujú, sa zaviazu podpisom primátora alebo starostu, že dosiahnu konkrétny prebytok v rámci konsolidácie verejných financií. Bratislava sa zaviazal dosiahnuť 2,6 mil. eur namiesto ministerstvom financií požadovaných 9 mil. eur a tento cieľ aj v roku 2013 dodržala.

Eurofondy

ZMOS aktívne vstupuje do procesu prípravy Partnerskej dohody 2014 – 20 a v jej rámci aj Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) a Programu rozvoja vidieka ako aj ďalších sektorových OP. Presadzuje ciele, ktoré si stanovil na 24. sneme ZMOS v tzv. Pozičnom dokumente:

- finančnú alokáciu pre mestá a obce v rámci IROP minimálne 2 mld. eur.
- 30 – 40% podiel z celkovej alokácie finančných zdrojov na čerpanie pre mestá a obce
- zlepšiť možnosť čerpania EU fondov Bratislavský kraj s využitím flexibilit 3% a 15%
- vytvoriť podmienky na čerpanie EU fondov aj na realizáciu pozemkových úprav

K príprave jednotlivých OP uskutočnil v septembri 2013 ZMOS pracovné stretnutie s členmi Rady vlády pre prípravu programového obdobia 2014 – 20, ktorého sa zúčastnil aj primátor M. Ftáčnik. Dôležité z pohľadu Bratislavy je, že v uznesení Rady ZMOS zo dňa 11. a 12. 11. 2013 je opätovne ukotvená požiadavka, aby 3% flexibilita vyrokovaná pre Bratislavský kraj, bola použitá prevažne pre samosprávu v regióne Bratislavského kraja. Témou navýšenia alokácie pre Bratislavu a Bratislavský kraj sa zaoberalo aj stretnutie predsedu ZMOS, primátora Bratislavy a predsedu BSK s podpredsedom vlády SR pre investície p. Vážnym dňa 10. 12. 2013. Celkovo možno povedať, že primátor Bratislavy je ako člen pracovnej skupiny ZMOS pre prípravu Partnerskej dohody do procesu prípravy nového programového obdobia aktívne zapojený, pričom okrem 3% flexibility pre Bratislavský kraj presadzuje využitie integrovaného prístupu v podobe Regionálnych integrovaných územných stratégií (RIUS) aj v operačnom programe Kvalita životného prostredia (zatiaľ sa v ňom počíta s dopytovými projektmi) a presadzuje v rámci integrovaného prístupu prístup zdola nahor, čo znamená vychádzať pri tvorbe RIUS z plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí, potom ich integrovať na úrovni okresov a potom ich integrovať na úrovni príslušného kraja.

Oblasť sociálnych služieb a kolektívne vyjednávanie

Rada ZMOS dňa 20. 8. 2013 sa prioritne venovala novele zákona o sociálnych službách a o pomoci v hmotnej núdzi. Žiaľ, väčšina pripomienok ZMOS nebola v rámci prípravy zákona zapracovaná, a riešila sa až v záverečnej fáze rokovaní na úrovni štátneho tajomníka MPSVaR. ZMOS sa podarilo odstrániť povinnosť samosprávy poskytnúť službu do 60 dní ako aj udržať aktuálny systém financovania pre rok 2014. V rámci vyjednávania o Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2014 ZMOS súhlasil so zvýšením tarifných

platov zamestnancov územnej samosprávy pri súčasnom zachovaní doterajších ostatných podmienok zamestnávania uvedených v Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre rok 2013.

Stavebný zákon

Cieľom ZMOSu je, aby v novom zákone bolo zachované postavenie každej obce ako stavebného úradu, pričom žiada akceptovať usporiadanie siete spoločných stavebných úradovní tak, ako boli navrhnuté v pripravovanom stavebnom zákone ministra Štefanova, kde sa priamo jednotlivé obce rozhodovali, do ktorého stavebného úradu chcú patriť. Primátor M. Ftáčnik presadzuje, aby sa sídla stavebných úradov usporiadali podľa objektívnych kritérií, t.j., aby vychádzali z tzv. prirodzených centier regiónov, ktorými sú mestá a väčšie obce. ZMOS presadzuje v novom stavebnom zákone aj komplexné doriešenie čiernych stavieb od prevencie ich vzniku až po ich likvidáciu.

Komunálna reforma

V koncom roka 2013 začal ZMOS diskusiu na tému komunálna reforma. Úvodného rokovania zástupcov samosprávy a expertov dňa 12. 11. 2013 sa zúčastnil aj primátor M. Ftáčnik.

Ďalšia legislatívna činnosť

ZMOS prijal zásadné stanoviská a odporúčania okrem iných k zákonu o verejnom obstarávaní, zákonu o slobodnom prístupe k informáciám, k zákonu o pozemkových úpravách, volebným zákonom, novele zákona o miestnych daniach a poplatkoch.

Návrh na zabezpečenie financií pre Bratislavu

Na zasadnutie Rady ZMOS 11. a 12. 11. 2013 predložil primátor hl. mesta Bratislavy materiál ***Návrh na zabezpečenie financií pre Bratislavu na plnenie funkcií hlavného mesta SR.*** Uvedený materiál obsahuje návrh na zmenu nariadenia vlády č. 668/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa majú zabezpečiť finančné prostriedky potrebné pre mesto Bratislava na plnenie funkcií hlavného mesta SR. K predloženému materiálu Rada ZMOS prijala uznesenie, v ktorom žiada vládu SR vyriešiť financovanie mesta Bratislavy pri plnení funkcií hlavného mesta, ale nie na úkor miest a obcí z výnosu DPFO. Súčasne uložila riaditeľovi kancelárie ZMOS, aby v termíne do 31. 1. 2014 pripravil návrh postupu na zosúladenie údajov Registra obyvateľov MV SR, údajov Štatistického úradu SR a evidencií obyvateľov vedených mestami a obcami, pričom register obyvateľstva (od 1. 1. 2014 Register fyzických osôb) by sa mohol stať po vyčistení základom prerozdeľovania DPFO už od roku 2015. Na príprave tohto materiálu aktívne spolupracuje aj mesto Bratislava, ktoré uskutočnilo konzultácie aj s Ministerstvom vnútra SR ako zodpovedným orgánom štátnej správy za register fyzických osôb.

3. Informácia o činnosti hl. mesta SR Bratislavy v rámci Únie miest Slovenska v 2. polroku 2013

Únia miest Slovenska (ÚMS) je podľa jej stanov je dobrovoľným záujmovým združením miest SR. V 2. polroku nedošlo v rámci jej členskej základne ku zmenám, to znamená, že aktuálne je v ÚMS združených 52 miest vrátane Bratislavy a jej dvoch mestských častí Staré Mesto a Ružinov.

Hl. mesto Bratislavu v riadiacich štruktúrach ÚMS zastupoval primátor M. Ftáčnik, ktorý bol na 23. sneme ÚMS dňa 7. júna 2013 v Bratislave, zvolený za jej prezidenta.

Činnosť orgánov ÚMS v 2. polroku 2013

Podľa stanov sú najvyššími orgánmi ÚMS Snem a Prezídium. V 2. polroku 2013 sa uskutočnili dve zasadnutia Prezídia ÚMS nasledovne:

27. 9. 2013 vo Vrábľoch

22. 11. 2013 v Martine

Všetkých rokovaní výkonných orgánov ÚMS sa zúčastnil primátor M. Ftáčnik, ktorý ich ako prezident UMS zároveň viedol. Činnosť ÚMS sa v 2. polroku 2013 zamerala na nasledovné priority:

Konsolidácia verejných financií a návrh rozpočtu verejnej správy 2014 – 16

UMS oficiálne odmietla ďalšie škrtý v rozpočtoch miest ako aj plánované sankcie zo strany vlády a poukázala na skutočnosť, že samospráva prispieva už tretí rok ku konsolidácii verejných financií prebytkovým rozpočtom. UMS odmietla návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2014 – 16 a navrhla, aby bol príspevok samosprávy ku konsolidácii verejných financií v roku 2014 riešený dohodou vlády a samosprávy. K téme konsolidácie verejných financií a príprave rozpočtu sa uskutočnilo stretnutie vedenia UMS a štátneho tajomníka MF SR.

Financovanie miest

Dlhodobým cieľom ÚMS je posilnenie vlastných príjmov miest, resp. mestských regiónov vrátane hl. mesta Bratislavy. Konkrétnym príspevkom pre zlepšenie financovania miest je návrh zákona o miestnom poplatku za rozvoj. Rozvojový poplatok je navrhovaný ako miestny poplatok, ktorý bude platiť investor pri vydaní stavebného povolenia. Poplatok bude určený na krytie kapitálových nákladov samosprávy, ktoré vznikajú v súvislosti so stavbou (dopravná, technická alebo sociálna infraštruktúra). Poplatkom sa má zaťažiť bytová aj investičná výstavba s istými výnimkami napr. nemocnice a cirkevné stavby. Návrh zákona sa stretol na MF SR s kladnou odozvou. V súčasnosti sa na MF SR formuje pracovná skupina za účasti expertov UMS, ZMOS, MDVRR SR, ktorej úlohou je dopracovanie návrhu UMS.

Mestské regióny - komplexné centrá pre zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy. Jednou z tém, na ktorej UMS dlhodobo pracuje, je priemet úlohy miest ako centier regiónov do legislatívneho rámca a strategických rozvojových dokumentov. Vychádza pri tom z celoeurópskeho trendu formovania tzv. funkčných mestských regiónov. Za reálne východisko pre identifikáciu centier mestských regiónov považuje UMS nový stavebný zákon, v rámci ktorého by sa mala vytvoriť stabilná sústava sídiel úradov stavebných obvodov, ktoré predurčia novú štruktúru sídiel a územných obvodov v ďalšej etape reformy verejnej správy. UMS na základe objektívnych kritérií a následnej odbornej diskusie vyšpecifikovala pre účely zákona návrh odporúčaní sídiel 175 obvodov stavebných úradov, ktoré v prevažnej väčšine tvoria mestské regióny. Návrh počíta s 5 stavebnými úradmi na území hl. mesta SR Bratislavy. S uvedeným návrhom sa UMS v mesiaci september 2013 obrátila na ministra J. Počiatka.

Účasť na príprave nového programového obdobia. ÚMS má zástupcov vo všetkých poradných orgánoch a pracovných skupinách pre prípravu nového programového obdobia. Prostredníctvom M. Ftáčnika je ÚMS zastúpená aj v Rade vlády pre partnerskú dohodu na

roky 2014 – 2020. UMS privítala vyčlenenie prostriedkov určených špecificky pre Trvalo udržateľný rozvoj miest (minimálne 5% z alokácie ERDF pre SR, ktoré budú využité v rámci IROP). UMS v rámci pripravovaného mechanizmu na tvorbu integrovaných územných stratégií presadzuje prístup zdola nahor a podporuje posilnenie celkového objemu zdrojov pre Bratislavu a BSK prostredníctvom využitia flexibility 3% a 15% v zmysle nariadení Európskej komisie.

Legislatíva – ÚMS sa vyjadruje ku všetkým pripravovaným právnym predpisom, ktoré sú relevantné pre samosprávu (nový stavebný zákon, zákon o odpadoch, zákon o sociálnych službách, volebné zákony). V rámci vnútorného pripomienkového konania UMS zaujímali k prijímaným materiálom stanovisko aj odborné pracoviská Magistrátu hl. m. Bratislavy.

Slovensko a samospráva bez bariér – UMS je jedným z organizátorov projektu Samospráva a Slovensko bez bariér. V rámci VII. etapy súťaže „Samospráva a Slovensko bez bariér“ pre rok 2010 – 2013 získalo hl. mesto SR Bratislava hlavnú cenu v kategórii obec, mesto, resp. mestská časť Bratislavy alebo Košíc v SR. Cenu prevzal hovorca primátora p. Stanislav Ščepán dňa 3.12. 2013.